

Тематична вебконсультація «Особливості підготовки конкурсних матеріалів учасника Всеукраїнського конкурсу "Джерело творчості"»

*Большукіна А.В., завідувач Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», кандидат педагогічних наук
Єлізарова І.В., методист
Центру громадянського виховання КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти»*

Шановні колеги, позашкільники!

В Україні вже дев'ятий місяць поспіль продовжується правовий режим воєнного стану. У зв'язку з цим відбулися зміни в організації та проведенні професійних конкурсів для педагогів, конкурсів та фестивалів для дітей. Зокрема, такі зміни торкнулися і позашкільної освіти.

[Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості»](#) (далі – Конкурс) зазвичай відбувався протягом навчального року: I етап (районний, міський) – протягом жовтня-грудня; II (обласний) – у січні-лютому, III етап (всеукраїнський) – у березні-червні. Але повномасштабне вторгнення росії змусило перенести зазначені терміни. У 2021/2022 навчальному році так і не відбувся всеукраїнський етап Конкурсу. У наказі Міністерства освіти і науки України [від 26.04.2022 № 385 «Про перенесення проведення III етапу Всеукраїнського конкурсу "Джерело творчості"»](#) зазначено, що Конкурс потрібно буде провести через три місяці після завершення правового режиму воєнного стану в Україні.

Така ж історія склалася і з професійним конкурсом для вчителів закладів загальної середньої освіти «Учитель року - 2022». Відповідно до наказу МОНУ [від 01.04.2022 № 285 «Про перенесення другого туру всеукраїнського конкурсу «Учитель року - 2022»](#) проведення другого туру було перенесено так само через три місяці після завершення правового режиму воєнного стану. Але згідно з [наказом МОНУ від 28.09.2022 року № 862](#) дію попереднього наказу скасовано та відновлено проведення конкурсу «Учитель року – 2022» у листопаді-грудні поточного року. Також у поточному навчальному році відновлено проведення учнівських олімпіад.

Аналізуючи зазначене вище, можемо припустити, що будуть відновлені і професійні конкурси для позашкільників. Саме тому пропонуємо розпочати підготовку матеріалів для Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості», хто має таке бажання і можливість.

Давайте згадаємо **порядок проведення II (обласного) етапу Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості».**

Відповідно до [Положення про Всеукраїнський конкурс «Джерело творчості»](#), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 23.11.2017 № 1527, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 15.12.2017 за № 1517/31385, Конкурс відбувається за напрямками (профілями/науковими відділеннями) позашкільної освіти, які щорічно визначаються в методичних рекомендаціях ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти».

У Конкурсі беруть участь керівники гуртків, секцій, творчих об'єднань закладів позашкільної освіти системи освіти незалежно від рівня освіти, набутого фаху та віку.

Конкурс проводиться у три етапи:

I етап – районний, міський – у жовтні-грудні;

II етап – обласний, міський у місті Києві – у січні-лютому;

III етап має два тури:

I тур – заочний; проводиться заочне оцінювання опису власного педагогічного досвіду учасника Всеукраїнського конкурсу. Опис досвіду подається у вигляді електронного портфоліо.

II тур – очний (у місті Києві), проводиться за безпосередньої участі учасників Всеукраїнського конкурсу – переможців I туру. Конкурсанти представляють свої домашні завдання: самопрезентацію «Моє педагогічне кредо» та за визначеними напрямками позашкільної освіти демонструють фрагмент заняття «Запрошуємо до світу творчості» (тривалістю до 25 хвилин) з докладним розгорнутим конспектом (у друкованому вигляді).

Участь у II та III етапах Конкурсу братимуть участь переможці попередніх етапів за поданням організаційних комітетів у вигляді протоколу, завіреного підписами голови та секретаря.

Звичайно, у зв'язку з воєнним станом терміни проведення Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості» у 2022/2023 навчальному році, наразі не відомі. Невідомими залишаються терміни проведення III етапу Конкурсу 2021/2022 навчального року.

Звертаємо вашу увагу, що з 2020 року усі організаційні заходи щодо проведення відповідних етапів Конкурсу мають бути здійснені з обов'язковим дотриманням законодавства в частині запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2. Також проведення Конкурсу повністю повинне відбуватися в безпечних умовах для конкурсанти та організаторів під час дії правового режиму воєнного стану.

За умови карантинних чи інших обмежень визначення переможців Всеукраїнського конкурсу може проводитися за результатами заочного туру.

А за якими критеріями відбувається оцінювання матеріалів, представлених учасниками Конкурсу?

Опис власного педагогічного досвіду роботи оцінюється за кожним його розділом окремо.

1. *Анотація «Мій педагогічний досвід роботи»:*

- актуальність – **до 5 балів**;

- інноваційні підходи до організації освітнього процесу – **до 10 балів**;

- системність роботи керівника гуртка, форми та методи здійснення освітнього процесу, його науковість, спрямованість і плановість – **до 10 балів**;

- практична значущість і впровадження досвіду – **до 10 балів**;

- наявність навчально-методичних, наукових розробок (за останні 5 років) – **до 5 балів**;

- участь у фахових конкурсах, семінарах, конференціях, форумах, змаганнях, фестивалях; результати участі педагога та його вихованців у міжнародних, всеукраїнських, регіональних, місцевих проєктах, освітніх програмах, організаційно-масових заходах, що підтверджується грамотами, дипломами, сертифікатами (за останні 5 років!) – **до 15 балів**;

- лаконічність та повнота розкриття – **до 5 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за анотацію «Мій педагогічний досвід роботи», – 60 балів.

2. Розробка організаційно-масового заходу оцінюється за такими критеріями:

- актуальність теми, зв'язок із життям вихованців, закладу, територіальної громади – **до 2 балів**;
- оптимальність обраної форми проведення, врахування вікових особливостей учнів, цілісність елементів заходу, логічність їх побудови – **до 8 балів**;
- розвиток творчих та інтелектуальних здібностей вихованців, розширення їх світогляду, виховний вплив на особистість – **до 5 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за розробку організаційно-масового заходу, – 15 балів.

3. Розробка заняття гуртка (творчого об'єднання, секції) оцінюється за такими критеріями:

- ґрунтовність та оригінальність розкриття теми – **до 2 балів**;
- формулювання мети, завдання та результатів навчального заняття відповідно до вікових особливостей вихованців – **до 2 балів**;
- структура заняття, визначення послідовності та вибудовування логічного взаємозв'язку залежно від мети – **до 2 балів**;
- організація використання вихованцями різних типів і видів джерел знань – **до 5 балів**;
- оптимальне поєднання фронтальних, групових, індивідуальних форм роботи – **до 5 балів**;
- володіння педагогічними технологіями, що використовуються під час проведення заняття – **до 2 балів**;
- ефективність форм і методів навчання та виховання – **до 3 балів**;
- створення та підтримування високого рівня мотивації та високої інтенсивності діяльності вихованців – **до 2 балів**;
- оптимальність використання дидактичних і технічних засобів навчання – **до 2 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за розробку заняття гуртка (творчого об'єднання, секції), – 25 балів.

4. Відеозаписи (відеозапис) занять гуртка (клубу, творчого об'єднання, секції) оцінюється за такими критеріями:

- відповідність заявленої теми заняття освітній програмі – **до 2 балів**;
- відповідність завдань визначеній меті заняття – **до 2 балів**;
- реалізація мети та завдань під час заняття – **до 2 балів**;
- чіткість і логічність плану заняття – **до 2 балів**;
- мотивація діяльності вихованців – **до 3 балів**;
- зв'язок із життям, системність, доступність матеріалу заняття – **до 3 балів**;
- врахування компетентнісного, діяльнісного та особистісно-зорієнтованого підходів до освітнього процесу, використання наочних, технічних засобів навчання, інформаційно-технічних технологій (за потреби), дидактичних матеріалів – **до 4 балів**;
- врахування вікових особливостей та застосування диференційованого підходу до вихованців – **до 3 балів**;
- доцільність вибору методів, прийомів, організаційних форм роботи на занятті – **до 3 балів**;

- організація самостійної діяльності вихованців – **до 2 балів**;
- відповідність конспекту занять відеозапису – **до 3 балів**;
- підбиття підсумків заняття – **до 1 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за відеозаписи занять гуртка (творчого об'єднання, секції тощо), – **30 балів**.

5. *Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за опис власного педагогічного досвіду роботи, – 130 балів.*

6. **Домашні завдання** учасників очного туру III етапу Конкурсу **оцінюються окремо**.

7. *Самопрезентація «Моє педагогічне кредо» (у довільній формі) оцінюється за такими критеріями:*

- знання, розуміння сучасних тенденцій розвитку освіти та суспільства – **до 5 балів**;
- новизна (масштабність, ґрунтовність і оригінальність) ідеї – **до 5 балів**;
- змістовність, системність, інноваційність – **до 10 балів**;
- логіка, аргументованість, зваженість, конструктивізм – **до 5 балів**;
- вміння представити своє бачення – **до 5 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за самопрезентацію «Моє педагогічне кредо», – 30 балів.

8. *Фрагмент заняття «Запрошуємо до світу творчості» з докладним розгорнутим конспектом заняття, фрагмент якого презентує учасник (у друкованому вигляді) оцінюється за такими критеріями:*

- актуальність вибору теми – **до 5 балів**;
- оригінальність змісту та форм проведення заняття – **до 10 балів**;
- методичні доцільність і цінність – **до 10 балів**;
- професійна взаємодія з аудиторією – **до 5 балів**;
- загальна культура, педагогічний такт, ерудиція – **до 5 балів**;
- дотримання регламенту – **до 5 балів**.

Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за фрагмент заняття «Запрошуємо до світу творчості», – 40 балів.

9. *Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за домашні завдання, – 70 балів.*

10. *Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована учаснику за участь у III етапі Конкурсу, – 200 балів.*

Давайте розглянемо вимоги до подання матеріалів Конкурсу.

Для участі у Конкурсі до організаційного комітету відповідного етапу учасники мають подати документи, перелічені у пункті 5 розділу III Положення, а саме:

1) **заявку** на участь у Конкурсі за формою згідно з додатком до Положення в електронному вигляді (для II і III етапів) (у форматах Word та PDF на e-mail: nova_gromada@ukr.net);

Увага! В заявці необхідно вказати *посилання на інтернет-ресурс*, де розміщено електронне портфоліо учасника відповідного етапу Всеукраїнського конкурсу;

2) **характеристику** професійної педагогічної діяльності, завірену відповідним органом управління освітою (для учасників II та III етапів Конкурсу);

(у форматі PDF на e-mail: nova_gromada@ukr.net);

3) опис власного педагогічного досвіду роботи у вигляді **електронного портфоліо**, в якому мають бути **обов'язкові розділи** (для учасників I, II та III етапів Конкурсу):

- анотація «Мій педагогічний досвід»,
- розробка заняття гуртка або іншого творчого об'єднання,
- розробка організаційно-масового заходу,
- відеозапис або відеозаписи занять гуртка або іншого творчого об'єднання;

4) для учасників II та III етапів – протокол засідання організаційного комітету попереднього етапу Конкурсу із зазначенням переможців за напрямками позашкільної освіти, за якими проводиться Конкурс, завірений підписами голови та секретаря оргкомітету.

До участі в кожному наступному етапі допускаються переможці попереднього етапу Всеукраїнського конкурсу за визначеними напрямками позашкільної освіти. На учасників II та III етапів Всеукраїнського конкурсу організаційні комітети I та II етапів подають документи, перелічені в п.5 розділу III Положення конкурсу.

У I (заочному) турі III Всеукраїнського етапу Конкурсу братимуть участь по одному представнику з кожного регіону України та з кожного із визначених напрямів (профільованих/наукових відділень) позашкільної освіти, які стали переможцями II етапу Конкурсу.

Під час цього туру буде проведено заочне оцінювання опису власного педагогічного досвіду кожного учасника Конкурсу. Опис свого досвіду учасники подають на Конкурс у вигляді електронного портфоліо.

Учасність у II (очному) турі III Всеукраїнського етапу Конкурсу братимуть лише переможці I туру III етапу Конкурсу, які набрали не менше ніж 90 % від максимальної кількості балів відповідно до критеріїв їх оцінювання, визначених розділом VI Положення.

Кожен учасник очного туру **III етапу** Конкурсу має продемонструвати своє **домашнє завдання**:

- 1) *самопрезентацію «Моє педагогічне кредо»* (у довільній формі);
- 2) *фрагмент заняття «Запрошуємо до світу творчості»* (тривалістю до 25 хвилин) з докладним розгорнутим конспектом заняття, фрагмент якого презентує учасник (у друкованому вигляді).

Про строки та умови проведення II (очного) туру Всеукраїнського конкурсу кожному учаснику буде надіслано повідомлення електронною поштою!

Вимоги до змісту та оформлення електронного портфоліо (опису власного педагогічного досвіду роботи):

Опис власного педагогічного досвіду роботи у вигляді **електронного портфоліо** складається з обов'язкових розділів:

1. **Анотація «Мій педагогічний досвід роботи» має містити:**
 - загальні відомості про учасника, фото-портрет (рекомендований формат збереження фотографій – jpeg);
 - тема досвіду;
 - обґрунтування актуальності досвіду;
 - інноваційні підходи до організації освітньої діяльності;
 - системність роботи педагога, форми і методи здійснення освітньої діяльності, її науковість, спрямованість і плановість;
 - практична значущість і рівні впровадження досвіду (місцевий, районний/міський, обласний, Всеукраїнський);

- наявність навчально-методичних, наукових розробок за останні 5 років;
- участь у фахових конкурсах, семінарах, конференціях, форумах, змаганнях, фестивалях тощо;
- результати участі педагога та його вихованців у міжнародних, всеукраїнських, регіональних, місцевих проектах, освітніх програмах, організаційно-масових заходах (що підтверджуються відповідними документами: грамотами, дипломами, сертифікатами, відгуками про роботу, скан-публікаціями у засобах масової інформації тощо) за останні 5 років.

Призначення анотації – привернути увагу фахівців, викликати інтерес до змісту досвіду. Анотація має бути компактною, інформативною і оригінальною. *Основні вимоги:* чіткість, логічність і зв'язність викладу, не треба застосовувати загальні фрази.

Не рекомендовано:

- вживати загальні фрази, а також зазначати несуттєві деталі й загальновідомі положення;
- застосовувати таблиці, малюнки, схеми, діаграми та формули;
- використовувати скорочення та умовні позначення, крім загальновживаних; якщо скорочення вводяться, то під час першого вживання потрібно надати їх розшифрування, наприклад: ОІПО (обласний інститут післядипломної педагогічної освіти), ЗПО (заклад позашкільної освіти).

Під час написання анотації треба пам'ятати, що для фахівців зазначеної галузі знань або тих, хто цікавиться цією тематикою, вона буде слугувати коротким рефератом, який дасть змогу визначити доцільність вивчення досвіду учасника Конкурсу. За анотацією буде оцінюватися глибина, актуальність та перспективність досвіду його роботи.

2. Розробка заняття гуртка (секції, творчого об'єднання) подається з дидактичним забезпеченням та зазначенням навчальної програми, за якою організована освітня діяльність, та рівня її затвердження (якщо навчальна програма має місцевий чи регіональний рівень затвердження, потрібно додати до розробки текстовий варіант цієї програми, у разі використання навчальної програми з грифом МОН – зазначити лише її назву, авторів та рік набуття чинності).

3. Відеозапис або відеозаписи занять гуртка (секції, творчого об'єднання) за навчальною програмою загальною тривалістю до 30 хвилин мають доповнювати і всебічно презентувати роботу педагога та не дублювати розробку заняття.

Наголошуємо, що електронне портфоліо потрібно розмістити на інтернет-ресурсі. Рекомендуємо застосовувати сервіси Google, а саме Google диск ([додаток 2 до листа ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» від 29.10.2021 №22.1/10-2504](#)).

Рекомендуємо чітко дотримуватися структури електронного портфоліо, не завантажувати зайвих матеріалів, назви файлів зазначати відповідно до запропонованих розділів портфоліо.

Ще раз хочемо нагадати примірний алгоритм створення портфоліо:

1. Створити на своєму Google Диску папку «Портфоліо Іванової А.М.»
2. Створити або завантажити в папку «Портфоліо Іванової А.М.» документ *Анотація «Мій педагогічний досвід роботи»*, у якому описати всі запропоновані пункти про досвід роботи учасника Конкурсу.
3. Створити або завантажити в папку «Портфоліо Іванової А.М.» *розробку організаційно-масового заходу*, оформлену належним чином.

3. Створити або завантажити в папку «Портфоліо Іванової А.М.» *розробку заняття гуртка (секції, творчого об'єднання)*, оформлену належним чином.
4. Завантажити в папку «Портфоліо Іванової А.М.» *відеозапис або відеозаписи* занять гуртка згідно з вимогами Конкурсу.
5. Завантажити в папку «Портфоліо Іванової А.М.» *характеристику* (скан), оформлену належним чином.
6. Окремо в папці «Портфоліо Іванової А.М.» можна створити папку, до якої завантажити *відзнаки*, згадані в Анотації.
7. Надати *доступ до папки* «Портфоліо Іванової А.М.», вставити це посилання до заявки та надіслати організаційному комітету відповідного етапу Конкурсу .

Нам здається, що зараз саме час педагогам-позашкільникам переглянути власні творчі напрацювання та досягнення і розпочати підготовку матеріалів до участі в Конкурсі. Звісно, багато педагогів ще не мають такої можливості з різних об'єктивних причин. Але сподіваємося, що найближчим часом, дякуючи нашим ЗСУ, комунальникам, зусиллям керівників громад та закладів ПО, позашкільники Харківської області та м. Харкова матимуть таку можливість. Ми не можемо зараз сказати, які напрями позашкільної освіти будуть охоплені наступним Конкурсом, але обов'язково найближчими роками будуть охоплені більшість напрямів. Тому є час оформити власні напрацювання, підготувати конкурсні матеріали. Час творити, час показувати власний потенціал. Коли, якщо не зараз?

Бажаємо всім педагогам творчого натхнення. Слідкуємо за новинами щодо термінів та напрямів проведення Всеукраїнського конкурсу «Джерело творчості».

Віримо, що разом подолаємо всі труднощі. Наближаємо нашу Перемогу спільними зусиллями!

Шановні педагоги, у разі виникнення запитань звертайтеся на електронну адресу Центру громадянського виховання: nova_gromada@ukr.net .

Шановні колеги-позашкільники! Просимо Вас після ознайомлення з матеріалами вебконсультації для зворотного зв'язку з Вами пройти невелике опитування, яке займе всього кілька хвилин
<https://forms.gle/uyY2vKTF81L1Udt26>

Дякуємо!